

Кучер Ю.О., курсант 306 навчальної
групи ННІ № 1 НАВС,
Блажко Н.Р., курсант 306 навчальної
групи ННІ № 1 НАВС,
Науковий керівник:
Охріменко І.М., професор кафедри
управління та роботи з персоналом
НАВС

ЮРИДИЧНА ПРИРОДА ІНФОРМАЦІЙНО- АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

В сучасному глобалізованому, технологізованому і разом з тим неструктурованому світі роль інформаційно-аналітичної діяльності об'єктивно зростає. Це обумовлено насамперед неконтрольованим розвитком усіх процесів і явищ як в економіці, політиці, так і в суспільному житті. Діяльність будь-яких структур сьогодні потребує хоча б мінімального прогнозованого розвитку, захисту від ризиків, небезпек й викликів. Саме такою універсальною діяльністю у законі України «Про Національну поліцію» визначено інформаційно-аналітичну діяльність.

Передусім для ґрунтового аналізу того чи іншого терміна варто визначити його семантику. Звідси слід зазначити, що «інформаційний» – той, що стосується інформації, який містить інформацію. У той час під «аналітичним» розуміється той, що містить аналіз, детальний розбір чого-небудь; який володіє здатністю аналізувати; який служить для аналізу.

Наступним терміном, який входить до терміносполучення, що становить для нас науковий інтерес, є

поняття «діяльність». У тлумачному словнику пропонується декілька визначень, але найдоцільнішим є таке: «діяльність» – застосування своєї праці до чого-небудь.

Продовжуючи наш теоретичний аналіз, зауважимо, що під інформаційно-аналітичною діяльністю окремі дослідники розуміють:

- сукупність дій на основі концепцій, методів, засобів, нормативно-методичних матеріалів для збору, накопичення, обробки та аналізу даних з метою обґрунтування та прийняття ефективних управлінських рішень;

- процес у сфері управління, що є процесом пошуку, збору, переробки та подання інформації у формі, придатній для її використання;

- галузь людської діяльності, що покликана забезпечити інформаційні потреби суспільства за допомогою аналітичних та інформаційних технологій, за рахунок переробки вихідної інформації й одержання якісно нового знання.

Як справедливо стверджує В. Глушков, структура інформаційно-аналітичної діяльності повинна включати інформаційне забезпечення, інформаційно-аналітичну роботу, створення баз даних, що включає інформаційний пошук, цілі, мотиви, способи та прийоми їх здійснення. На думку В. Захарової і В. Філіпової, інформаційно-аналітична діяльність є продуктом інтелектуальних, творчих загально цивілізаційних тенденцій, що характеризують розвиток людства направлений на формування пріоритетів стійкого розвитку цивілізації та інформатизації. Отже, можна стверджувати, що в наукових джерелах має місце достатньо багато підходів до розуміння терміну «інформаційно-аналітична діяльність».

З огляду на наведене змістовне навантаження цього терміну слід вказати, що зазначена діяльність є актуальною в

будь-якій соціономічній сфері, у тому числі правоохоронній. Так, зокрема, ст. 25 Закону України «Про Національну поліцію» передбачає, що поліція в рамках інформаційно-аналітичної діяльності: формує бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України; здійснює інформаційно-пошукову та інформаційно-аналітичну роботу; користується базами (банками) даних Міністерства внутрішніх справ України та інших органів державної влади.

Аналітична складова інформаційно-аналітичної діяльності органів Національної поліції спирається на герменевтичні методи, що охоплюють інтерпретацію документів, аналіз існуючих концепцій, пропозицій й теорій із застосуванням інструментарію формування математичного моделювання, використовуючи статичні (для опису оперативної обстановки) та динамічні (для опису результатів діяльності територіальних органів поліції) моделі.

Розвиток та актуальність інформаційно-аналітичних процесів зумовив появу інформаційно-аналітичних підрозділів, практично за всіма напрямками діяльності, пов'язаної з інформаційними процесами, зокрема, з обробкою потоків інформації з метою прийняття оптимальних управлінських рішень.

З концептуально-теоретичних позицій доцільно виділити ряд важливих особливостей інформаційно-аналітичної діяльності поліції, які мають істотне значення для інтеграції у європейські структури. Базовими елементами та засобами реалізації інформаційно-аналітичної діяльності поліції виступають інформаційні системи, системи зв'язку та передачі даних, сучасна інформаційно-телекомунікаційна інфраструктура, бази даних правової інформації, технічні, програмні, лінгвістичні, правові, організаційні засоби. Це

урегульовано у ст.ст. 25, 26, 27 Закону України «Про Національну поліцію».

З одного боку, інформаційно-аналітична діяльність органів Національної поліції дозволяє виявити і пізнати закономірності, у контексті кримінологічних досліджень (злочинність, порушення публічного порядку, дорожньо-транспортні пригоди й ін.). Натомість проведені аналітичні дослідження відображають результати повсякденної діяльності поліції з протидії негативним соціальним явищам. Це охоплює аналіз стану злочинності та охорони публічного порядку за певний час, вивчення ефективності та практичної доцільності конкретної форми роботи, її нормативно-правове регулювання, що застосовується у протидії порушенням правопорядку, боротьбі зі злочинністю, за напрямками діяльності поліції, визначеними законодавством України.

Для ефективної реалізації функцій в рамках окремо взятого територіального органу поліції, потрібні об'єктивно встановлені та закріплені критерії збору інформації, встановлений порядок її обробки. Оптимізація вирішення завдань пошуку, відбору та систематизації інформації, необхідної в діяльності поліції, базується на конструкті єдиного інформаційного простору системи МВС України, який логічно визначити як сукупність спеціалізованих баз і банків даних, технологій їх ведення та використання, інформаційно-телекомунікаційних систем і мереж, суб'єктів інформаційно-аналітичної діяльності, які функціонують на основі єдиних принципів і забезпечують інформаційну взаємодію системи Міністерства внутрішніх справ України й громадян.

Очевидно, що функціонування єдиного інформаційного простору сприяє суттєвому розширенню інформаційної бази, необхідної для інформаційно-аналітичної діяльності, зниженню

витрат на процеси пошуку, обробки, зберігання та відбору вихідної інформації, виявлення тих аспектів, в рамках яких слід здійснювати аналітичну обробку інформації, виявлення суті та динаміки просторово-часових і причинно-наслідкових зв'язків між досліджуваними фактами, явищами, процесами. Наявні дані насамперед перетворюються в нову інформацію про стан злочинності та результати оперативно-службової діяльності поліції, оперативно-довідкову, розшукову, криміналістичну, архівну, науково-технічну і іншу інформацію більш високого порядку, яка дозволяє приймати обґрунтовані оперативні й управлінські рішення, здійснювати координацію та взаємодію.

Таким чином, слід вказати на доцільність нормативного визначення порядку інформаційної взаємодії між Національною поліцією та Департаментом аналітичної роботи і організації управління МВС України, територіальними органами Національної поліції та відповідними підрозділами організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування. Форма реалізація можлива у вигляді Державної цільової науково-технічної програми створення державної інтегрованої інформаційної системи забезпечення управління в системі МВС України або відомчій цільовій науково-технічній програмі. Вказаний підхід до організації інформаційного обміну відповідає положенням Стратегії кібербезпеки України. Здійснення заходів сприятиме адаптації національної правової бази діяльності поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення до стандартів Європейського Союзу, що передбачено у ст. 22 «Боротьба зі злочинністю та корупцією» Розділу III «Юстиція, свобода та безпека» Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами.